15.12.2010

PUSGADSIMTA JUBILEJU NESVINĒS…

Šobrīd Saulkrastu novada vēsturē aiziet vēl viens vārds un vieta – Saulkrastu autoosta. Saulkrastiešiem un novada viesiem nebūs iespējas iegūt informāciju pie dežuranta autoostas dežūrpunktā – dzelzceļa stacijas ziemeļu daļā, kur tā tur atradās jau gandrīz 40 gadus. Bet pati autoosta jau pastāvēja 48 gadus, no 1962.gada.

Vēsture stāsta, ka:

Pagājušā gadsimta 60-tos gados Padomju Latvijas valdības plānos bija dot Rīgas uzņēmumu darbiniekiem iespēju ārpus Rīgas veidot dārzkopības vasarnīcu kooperatīvus. Vasarnīcas un dārza mājiņas, kurās vasarās un labvēlīgos laika apstākļos, būtu iespēja dzīvot un dzīvi un dzīvi apvienot ar darbu Rīgā. Piejūras reģions, kā arī Saulkrastu, Zvejniekciems un Skultes apkārtne bija labi piemērota šo kooperatīvu izveidei.

Šajā laika periodā elektrificētā dzelzceļa pasažieru satiksme bija no Rīgas tikai līdz Saulkrastiem, tādēļ nokļūt līdz Zvejniekciemam un Skultei kooperatīvu iemītniekiem bija problemātiska. Tā radās nepieciešamība veidot vietējo autobusu satiksmi, kas vienlaikus kalpotu arī Skultes un Zvejniekciema vietējo iedzīvotāju vajadzībām pārvietoties.

1962.gada 18.jūlijā Siguldas 35. ATK (autotransporta uzņēmums) iedalīja vienu autobusu maršruta Skulte – Saulkrasti – CCR-2 (ceļu celtniecības rajons NR.2) izveidei. Nedaudz vēlāk 18.augustā.tika saņemts vēl viens RAF tipa autobuss satiksmes apjoma palielināšanai. Līdz ar to radās nepieciešamība pēc administratīvas pārraudzības, jeb autostacijas izveides.

Tā kā satiksme koncentrējās no Saulkrastu dzelzceļa stacijas, tad arī tās telpās tika atrasts neliels stūrītis jeb nodalīta teritorija autostacijas vajadzībām.

Pirmā autostacijas vadītāja bija Irēna Pūce, kuras vadībā strādāja autobusu vadītāji Jānis Bērziņš un Jānis Johansons, kā arī konduktori Lira Bērziņa un Anna Pīlādze.

Diezgan ātri jaunais transporta pakalpojums ieguva popularitāti un drīz vien radās nepieciešamība to paplašināt.

1963.gadā Saulkrastu autostacijas darbību savā paspārnē paņēma ekonomiski spēcīgāks uzņēmums – Ogres 37.ATK (auto transporta kantoris). Autobusu parks tika palielināts ar ērtākiem un ietilpīgākiem PAZ un LAZ markas autobusiem. Maršrutu tīkls paplašinājās un gan Rīga, Ainaži, Limbaži un Sigulda bija sasniedzami ar Saulkrastu autobusiem. Arī citu autosaimniecību autobusi no Valmieras, Limbažiem un Siguldas par savu galapunktu izvēlējās Saulkrastus.

Nelielais nodalījums jeb autostacija, Saulkrastu dzelzceļa stacijas uzgaidāmās zāles stūrī, jau sen bija kļuvis par šauru normālas darbības vajadzībām. Šeit strādāja autostacijas priekšniece – šajā laikā Anna Stalidzāne, dispečere un biļešu kases kasiere. Konduktori vakarā, darbu beidzot, dažkārt aizpildīja dienas dokumentāciju un pārskaitīja naudas ieņēmumu turpat uzgaidāmajā zālē uz garā apaļā sola.

Ap 1971.gadu iepretī Saulkrastu stacijai tika uzbūvēta kafejnīca „Tūrists" un dzelzceļa stacijas ziemeļu galā atbrīvojās telpa, kurā līdz tam atradās stacijas bufete. Radās iespēja šo telpu īrēt autostacijas vajadzībām. Šeit izveidoja atpūtas istabu, kā arī nelielas telpas autostacijas priekšniecei, dispečerei un biļešu kasei. Tika ierīkota individuāla centrālās apkures sistēma.

Jaunās autostacijas izveidē milzīgu darbu ieguldīja toreizējā autostacijas priekšniece Anna Stalidzāne, kura šeit nostrādāja līdz pat aiziešanai pensijā. Tālāk, līdz pat šodienai, jau gandrīz 40 gadus, autostacijas priekšniece ir Maranta Pimenova.

Tā šī mājīgā un darbinieku iemīļotā teritorija kalpoja kā Saulkrastu autostacija gandrīz 40 gadus līdz 2010.gada nogalei.

Vēlreiz atgriežoties vēsturē, jāpiemin tie apstākļi, kādos notika tehniskā darbība. Autobusi pēc darba līdz nākamajai maiņai tika novietoti turpat dzelzceļa stacijas laukumā blakus peronam. Sākumā laukums nebija pat asfaltēts. Vēlāk, kad autobusu skaits palielinājās, tos novietoja vairākās rindās vienu aiz otra ar aprēķinu, lai tie autobusi, kuri darbu sāk no rīta agrāk, varētu netraucēti no laukuma izbraukt. Uz šī paša laukuma notika arī pasažieru iekāpšana un izkāpšana.

Autobusu tehniskās apkopes notika remontdarbnīcās Saulkrastu Pabažu galā. Par darbnīcām atbildīgais bija darbnīcu vadītājs Kaspars Lācītis un viņa remontbrigāde.

Dažkārt veikt lielākos remontdarbus, autobusus brauca uz Ogri.

1979.gadā atkal notika liela autosaimniecību pārstrukturēšana un Saulkrastu autobusus parks, kopā ar ceļu būves uzņēmuma (CBR-2) autopašizkrāvēju parku izveidoja Cēsu AK-9 (vēlās Cēsu autotransporta apvienība – CATA) Saulkrastu filiāli. Par filiāles vadītāju darbu sāka Juris Zālītis un strādāja uzņēmumā līdz aiziešanai pensijā 2005. gadā. Kravas autotransports turpināja bāzēties CBR-2 teritorijā. Autobusu satiksmes vajadzībām ap 1980-to gadu, pretī dzelzceļa stacijai izveidoja plašu iekāpšanas laukumu, kas sākumā kalpoja arī kā autobusu stāvvieta.

Vienlaicīgi tika uzsākta filiāles bāzes būvniecība Akācijas ielā 7. Būvniecība ritēja pakāpeniski visus 80-tos gadus. Līdz ar teritorijas iekārtošanu notika visa autoparka pārvietošana uz jauno bāzes vietu. Ēku būve un to apgūšana notika pakāpeniski, diemžēl ekonomiskā situācija uzņēmumā neļāva līdz galam realizēt daudzus projektā paredzētos objektus, kuri tā arī palika neuzbūvēti. Visvairāk pietrūkst neuzbūvētā auto mazgāšanas līnija.

Lai arī kādi ir bijuši darbu apstākļi, „VISU IZŠĶIR KADRI".

Gandrīz 50 autostacijas pastāvēšanas gados kadru mainība gan šoferu, gan konduktoru vidū ir bijusi milzīga. Daudzus nav apmierinājuši darba apstākļi – agrā celšanās, darbs brīvdienās un svētkos, darbs ar pasažieriem, kas dažkārt prasa pacietību un cilvēkmīlestību, precizitāte un grafika ievērošana, taču ir arī daudzi, kas pazīstot šos darba apstākļus, ir no darba aizgājuši, bet pēc laika atkal atgriezušies, pat vairākkārt.

Tomēr ir darba veterāni, kas uzņēmumā nostrādājuši vairāk kā 30 un 40 gadus: Jānis Pētersons, Imants Blūms, Alfrēds Prauls, Valdis Zviedris, kasiere-dispečere Dzidra Zviedre, Ēvalds Zaķis, Jānis Gurtiņš, Jānis Krūmiņš, Andris Bāliņš, autostacijas priekšniece Maranta Pimenova.

Saulkrastu autostacija tiek likvidēta, bet autobusu satiksme un darbība turpinās. Teiciens – PASTĀVĒS, KAS MAINĪSIES – dod cerību tālākam darbam…

Dagnija Gurtiņa,
Muzeja speciāliste